

De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2003

Wim Deeben

In 2003 is er in heel de Kempen weer naar nesten van de Huiszwaluw gekeken.

Inleiding

Ten opzichte van 2002 zijn er enkele veranderingen. Wintelre is weer geteld, in Acht is op meerdere plaatsen geteld en in Eindhoven is maar één wijk geteld.

Overzicht 1984 tot en met 2003

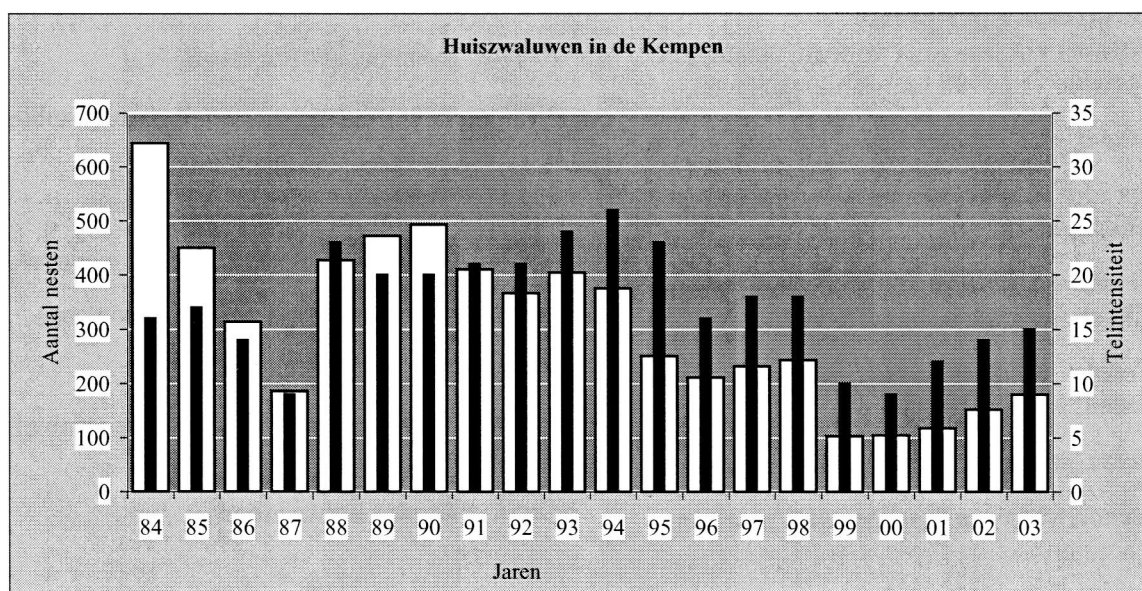
In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen twintig jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Deze staat voor het aantal plaatsen waar de Huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar. In tabel 1 zijn deze resultaten overzichtelijk weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit

Huiszwaluw op nest

Foto: IVN Vecht & Plassengebied

Tabel 1: Aantal nesten van de Huiszwaluw in de Kempen (witte balk) en het aantal plaatsen waar is geteld (zwarte balk) in de periode 1984-2003.

Tabel 2: Geeft het overzicht weer van de getelde Huiszwaluwnesten in de Kempen van 1984 – 2003.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03
Acht	--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	26	26	27	--	--	--	5	28
Bergeijk	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	4	4	1	--	--	--	--	--
Bladel	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Breugel	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Budel	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	16	11	7	--	--	--	--	--
Budel Dorplein	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	--	--	13	--	--	--	--	--
Budel Schoot	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	--	--	--	--	--	--	--	--
Casteren	27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--
Eindhoven	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	24	20	21	6	3	3	20	7
Geldrop	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	17	20	16	14	--	8	5	11
Hapert	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6	--	--	--	--	--	--	--	--
Heeze	1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	13	8	14	20	26	21	26	27
Hoogeloon	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	5	6	2	0	0	0	2	1
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	33	32	53	--	--	--	--	--
Luyksgestel	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	8	9	10	--	--	--	--	--
Maarheeze	--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31	--	--	33	--	--	--	--	--	--
Nuenen	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	--	--	--	--	--	--	--	--
Reusel	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	11	3	3	2	2	0	1	2
Soerendonk	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--	--	11	--	--	--	--	--	--
Steensel	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	9	8	5	3	1	2	2	0
Sterksel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--	--	--	19	18	21	19	22	18
Veldhoven (de Run)	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	17	25	32	28	33	16	17	19
Veldhoven (Boerenbond)	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	13	6	6	11	18	23	21	23
Waalre	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Weebosch	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	2	1	1	--	--	--	--	--
Westerhoven	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	12	8	12	--	--	23	25	31
Wintelre	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	--	--	--	--	--	--	--	9
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Totaal:	644	450	314	186	427	472	493	410	366	404	375	251	211	232	243	103	105	118	152	180
Telintensiteit:	16	17	14	9	23	20	20	21	21	24	26	23	16	18	18	10	9	12	14	15

Bespreking per plaats

Acht, na vijf jaar weer volledig geteld, ten opzichte van 1998 vrij stabiel gebleven.

Bladel, met één broedgeval stabiel gebleven.

Breugel, al acht jaren met één broedgeval stabiel gebleven.

Eindhoven, maar in één wijk geteld, daardoor lijkt er een grote terugval te zijn.

Geldrop, kent een grote toename van 5 naar 11 nesten!

Heeze, nagenoeg stabiel gebleven.

Leende, van twee broedgevallen naar één.

Reusel, toename met één broedgeval.

Sterksel, over zes jaren gezien nagenoeg stabiel gebleven.

Steensel, van twee nesten naar géén nest.

Veldhoven (de Run), nagenoeg gelijk gebleven.

Veldhoven (Boerenbond), een lichte toename.

Westerhoven, een lichte toename.

Wintelre, na acht jaren wéér geteld, vrij stabiel gebleven.

Zandoerle, een lichte afname.

Nestplaatsen in het buitengebied

Tabel 3 geeft het verloop van het aantal nesten van Huiszwaluwen op enkele getelde plaatsen in het buitengebied. Bij nader inzien waren de gegevens van 2002 niet correct weergegeven. De juiste gegevens worden vermeld in tabel 2.

Tabel 3. Aantal Huiszwaluwen op enkele plaatsen in het buitengebied

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	0	1	2	3
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	20	--	--	--	--	--
Achelse Kluis	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	--	17	--	--	--	--	--	--	--
Aanshotse Beemden, Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	5	22	--	--	--	--	--
Riethoven, Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leenderstrijp, boerderij Paaldijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	5	--	--	31	27	28
De Ruijter van Steveninck kazern	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7	--	6	--	--	--	--	--
Leende, Valkenswaardseweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	5	5	37	51	35
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	0	0
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10	10	10
Leende, Ulkendonken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4
Sterksel, Turfweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	27	19	13
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	13	4	0	0	0
Totaal:	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	44	54	34	69	35	30	106	107	90

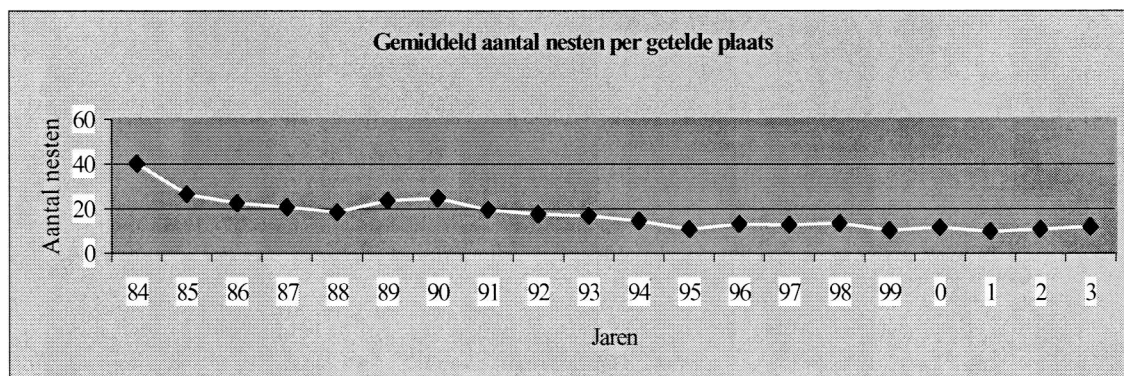
Discussie

Het gaat al jaren slecht met de Huiszwaluw. In tabellen is dat duidelijk te zien. Het jaar 2003 lijkt geen jaar van verdere achteruitgang.

Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In figuur 1 wordt dat nog eens geïllustreerd aan de hand van het aantal nesten per getelde plaats.

Het aantal is min of meer onafhankelijk van de telintensiteit. In de onderzoeksperiode van twintig jaar is het aantal nesten per plaats flink achteruit gegaan, van ruim boven de twintig nesten per plaats in het begin, naar net boven de tien nesten tegenwoordig.

Figuur 1: Gemiddeld aantal nesten van de Huiszwaluw per getelde plaats in de Kempen in de periode 1984-2003.

Aandachtgebieden

In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2004 wordt wederom aan de tellers (dames zijn zéér welkom!) de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtsgebieden die van belang zijn voor de Huiszwaluw.

- bouwmaterialen in de omtrek aanwezig.
- afsteken van nesten.
- overstekken in donkere kleuren geschilderd.
- wat is er in de omgeving veranderd.

Dankwoord

Het team huiszwaluwtellers bestond dit jaar uit de volgende personen: Guus Nas, Piet Wuijts, Pieter Wouters, Jan Wouters, Piet van Happen, Fred de Blom, Roel Winters, Geert Engels, Mark Sloendrecht en Wim Deeben.

Literatuur

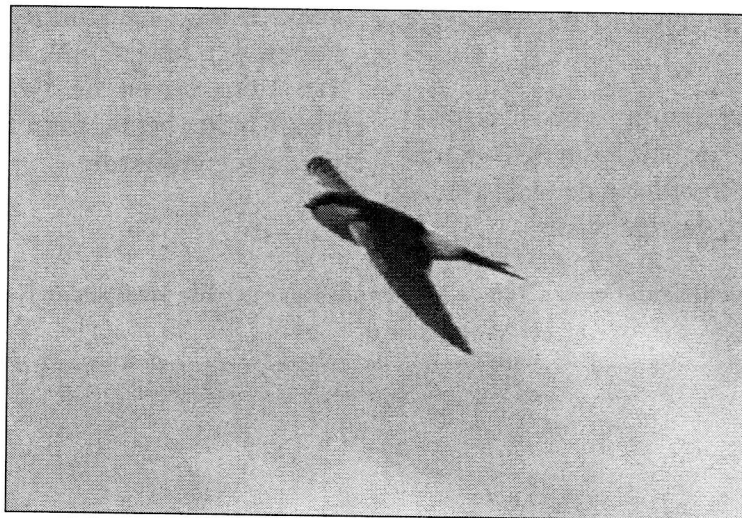
Veenhuizen, W. 1997. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1996. *Blauwe Klauwier* 23(4): 114-116.

Veenhuizen, W. 1998. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1997. *Blauwe Klauwier* 24(2): 27-29.

Veenhuizen, W. 1999. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1998. *Blauwe Klauwier* 25(1): 5-7.

Deeben, W. 2002. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2001. *Blauwe Klauwier* 28(1): 1-3.

Deeben, W. 2003. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2002. *Blauwe Klauwier* 29(2): 13-16.

Huiszwaluw (*Delichon urbica*)

Foto: Robert Kastelijn